# Dziennik ustaw i rozporządzeń krajowych

dla

Królestwa Galicyi i Lodomeryi

wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

**Rok 1892.** Wydano i rozesłano dnia 1. Listopada 1892. **Część XVII.**

## Nr. 74.

## U s t a w a

z dnia 4. Września 1892, obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, o warunkach zatwierdzenia i zaprzysiężenia publicznej straży dla ochrony kultury krajowej.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

§. 1

Straż publiczna po myśli ustawy państwowej z d. 16. Czerwca 1872 r. D. u. p. Nr. 84 ma być zatwierdzoną i zaprzysiężoną do służby strażniczej dla ochrony kultury krajowej w ogóle bez różnicy, czy strażnika ustanowiono dla ochrony jednego, lub też kilku działów kultury krajowej (ochrona lasów, polowania, pól, rybołostwa i innych uprawnień wodnych i t. p.)

§. 2.

Jako strażnika publicznego do ochrony kultury krajowej zaprzysiądz można tego, kto: 1. posiada prawo obywatelstwa w królestwach i krajach reprezentowanych w Radzie Państwa, i 2. ukończył 20-ty rok życia.

§. 3.

Osób skazanych za zbrodnię, albo za przekroczenie kradzieży lub sprzeniewierzenie, albo za udział w tychże, za oszustwo, albo za wymienione w §. 1. ustawy z 28. Maja 1881 r. D. u. p. Nr. 47 i w §. 1. ustawy z 25. Maja 1883 D. u. p. Nr. 78 przestępstwa, względnie przekroczenia, nie

należy zatwierdzać i zaprzysięgać do publicznej służby strażniczej przed upływem czasu oznaczonego w ustawie z 15. Listopada 1867 r. D. u p. Nr. 131.

§. 4.

Należy odmówić zatwierdzenia i zaprzysiężenia osobom takim, które z powodu fizycznych lub umysłowych wad, jakoteż stwierdzonej niemoralności, albo z powodu zupełnego braku obznajomienia z prawami i obowiązkami straży publicznej do służby strażniczej nie są zdatne, jak również takim, które nie zasługują na zupełne zaufanie.

§. 5.

Osoby zaprzysiężone do publicznej służby strażniczej tracą w razie, gdy zajdzie jeden z wymienionych w § 3. powodów, osiągnięte przez zaprzysiężenie prawa straży publicznej i nie mogą tychże odzyskać przed upływem czasu w §. 3 oznaczonego.

Prawa te mogą być również przez władzę polityczną powiatową strażnikowi na zawsze lub na pewien czas odjęte, jeżeli która z okoliczności przytoczonych w §. 4. zajdzie, lub stanie się wiadomą dopiero po dokonanem zaprzysiężeniu, w obu wypadkach odebrać należy legitymacyę (§. 10).

§. 6.

Zaprzysiężony strażnik do ochrony kultury krajowej nie traci swych praw jako taki ani przez zmianę osoby służbodawcy, ani przez przeznaczenie go do innego okręgu ochronnego.

§. 7.

Strażnik usunięty przez służbodawcę ze służby strażniczej, nie może wykonywać praw strażnika publicznego. Skoro jednak ponownie do służby strażniczej powołany zostanie, nie potrzebuje nowego zatwierdzenia i zaprzysiężenia dla odzyskania praw strażnika publicznego, lecz wystarcza zgłoszenie, uczynione po myśli §. 11. niniejszej ustawy, właściwej politycznej władzy powiatowej.

§. 8.

O dopuszczalności zatwierdzenia i zaprzysiężenia strażnika publicznego, nie mniej o utracie i odjęciu praw uzyskanych wskutek zaprzysiężenia, orzeka ta władza polityczna powiatowa, w której okręgu leży przydzielony strażnikowi okręg ochronny.

Jeżeli jednak okręg ochronny położony jest w okręgach kilku polity-

cznych władz powiatowych, do wydawania tych orzeczeń kompetentną jest ta władza powiatowa, w której okręgu znajdować się będzie siedziba mieszkania strażnika jako takiego.

§. 9.

Przeciw temu orzeczeniu może ten, komu polityczna władza powiatowa zatwierdzenia i zaprzysiężenia odmówiła, albo prawa strażnika publicznego odjęła (§. 5.) wnieść odwołanie do politycznej władzy krajowej w ciągu dni czternastu od dnia doręczenia.

Dalsze odwołanie miejsca mieć nie może.

§. 10.

Zaprzysiężenie strażnika nastąpić ma według roty przysięgi, której wzór znajduje się w dodatku A.

Zaprzysiężonemu strażnikowi wydać należy legitymacyę, wystawioną według wzoru, w dodatku B. zawartego.

§. 11.

Służbodawcy ustanawiający strażników obowiązani są pod karą porządkową od 1 do 20 zł. donieść w ciągu czterech tygodni właściwej politycznej władzy powiatowej o każdej zmianie w stanie zaprzysiężonego personalu strażniczego, jakoteż o przydzielonych temuż okręgach ochronnych i dołączyć do doniesienia legitymacyę.

Zgłoszenie zmiany uwidoczni polityczna władza powiatowa w legitymacyi.

§. 12.

Polityczne władze powiatowe prowadzić mają dokładne wykazy wszystkich zatwierdzonych i zaprzysiężonych, w obrębie powiatu służbę strażniczą wykonujących osób i utrzymywać je stale w ewidencyi.

§. 13.

Przepisy zostające w sprzeczności z postanowieniami niniejszej ustawy tracą moc obowiązującą, co jednak nie narusza praw uzyskanych wskutek zaprzysiężenia do służby strażniczej według dotychczasowych przepisów.

Strażnicy zatwierdzeni już i zaprzysiężeni według dotychczasowych przepisów dla ochrony poszczególnych działów kultury krajowej, jeżeliby następnie mieli być ustanowieni do ochrony innych działów, albo przeznaczeni do innego okręgu ochronnego, mogą być zatwierdzeni i zaprzysiężeni do służby strażniczej dla ochrony kultury krajowej w ogóle tylko według postanowień niniejszej ustawy.

Również mogą oni na żądanie służbodawców ponownie być zatwierdzeni i zaprzysiężeni do służby strażniczej według przepisów niniejszej ustawy, choćby nie zaszła zmiana co do służby odwrotnej, lub co do okręgu ochronnego.

§. 14.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi rolnietwa i Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Wiedeń, 4. Września 1892.

**Franciszek Józef** w. r.

**Taaffe** w. r. **Falkenhayn** w. r.

## Dodatek A.

### Rota przysięgi.

Przysięgam, że ochronę kultury krajowej, jaka mi kiedykolwiek w którymkolwiekbądź przydzielonym mi okręgu ochronnym będzie powierzona, sprawować będę zawsze z największą troskliwością i wiernością, że o wszystkich, którzyby oddane mojej pieczy prawa i przedmioty w jakikolwiek sposób naruszać usiłowali, albo istotnie naruszali, z pominięciem osobistych względów sumiennie donosić będę, że według potrzeby będę zajmował rzeczy i przytrzymywał osoby, że niewinnych fałszywie oskarżać ani w podejrzenie podawać nie będę; że będę wszelką szkodę wedle możności powstrzymywać, a dokonane uszkodzenia według najlepszej wiedzy i sumienia podawać i szacować i domagać się będę zapobieżenia im w prawnej drodze; że od ciążących na mnie obowiązków bez wiedzy i pozwolenia moich przełożonych, względnie bez nieuniknionej przeszkody nigdy uchylać się nie będę i w każdej porze z powierzonego mi dobra zdam rachunek.

Tak mi Panie Boże dopomóż!

# Dodatek B.

Strona 1.

## Legitymacya[1].)

[2])

Dla służby strażniczej ku ochronie kultury krajowej.

Imię i nazwisko strażnika . . . . . . . .

Opisanie osoby tegoż . . . . . . . . .

Własnoręczny podpis strażnika . . . . . . .

Do umieszczenia na 2. i 3. na 4. i 5. i na 6. i 7. stronnicy legitymacyi.

| Imię i nazwisko oraz miejsce zamieszkania ustanawiającego straż | Miejsce zamieszkania strażnika | Okręg ochrony | Dział kultury krajowej dla którego ochrony strażnik jest ustanowiony | Data i liczba zatwierdzenia i zaprzysiężenia dla ochrony kultury krajowej | Uwaga | Podpis politycznej władzy powiatowej |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | | |
| | | | | | | |

[1]) Legitymacya sporządzona być ma z mocnego papieru, w twardej okładce w rozmiarze 12 cm. wszerz, 20 cm. wzdłuż.

[2]) Odcisk odznaki służbowej, przepisanej dla personalu strażniczego ku ochronie kultury krajowej ustawą z 29. Maja 1889 D. u. kr. Nr. 42, względnie rozporządzeniami z 28. Listopada 1887 D. u. kr. Nr. 65 i 4. Maja 1888 D. u. kr. Nr. 54.

Strona 8.

Wyciąg z ustawy państwowej z 16. Czerwca 1872 D. u. p. Nr. 84 o służbowem stanowisku personalu strażniczego ustanowionego dla czuwania nad szczególnymi działami kultury krajowej.

§. 2.

Dozorcy służbę swoją pełniący i noszący przytem przepisany mundur i oznakę służbową, uważani będą jako straż publiczna i te same prawa służyć im będą, które ustawy przyznają członkom zwierzchności i straży cywilnej. Przepisy prawne o świadectwie zaprzysiężonych sług państwa, tyczącem się onychże spostrzeżeń służbowych w sprawach karnych, będą także stosowane do świadectw tegoż samego rodzaju, danych przez dozorców.

§. 3.

Dozorca może aresztować jedynie w celu odstawienia do właściwej władzy do dalszego postępowania i tylko w następujących przypadkach:

1. Jeżeli ten, którego dozorca złapie w chwili popełnienia uczynku karygodnego na przedmiotach jego pieczy poruczonych

*a)* jest mu nieznajomy lub nie ma stałej siedziby w gminie, albo w gminach stanowiących okręg jego nadzorowi podlegający, albo

*b)* stawi opór jego służbowemu wezwaniu, zelży go lub rzuci się na niego, albo

*c)* zrządził znaczną szkodę lub postąpił z szczególną złośliwością;

2. Jeżeli dozorca spotka nieznajomego na cudzym gruncie, lub w pobliżu przedmiotów nad którymi ma dozór, a okoliczności temu towarzyszące wznieca silne podejrzenie, że nieznajomy popełnił lub usiłował popełnić czyn karygodny na wzmiankowanych przedmiotach.

§. 4.

Jeżeli osoba, która na zasadzie §. 3. może być aresztowaną, ocala się za pomocą ucieczki, dozorca mocen jest ścigać tę osobę nawet po za granicami swojego okręgu i aresztować takową po za obrębem tegoż.

§. 5.

Rzeczy za pomocą czynu karygodnego osiągnięte, tudzież do popełnienia onego potrzebne, mogą być osobom na gorącym uczynku schwytanym, odebrane,

§ 6.

Oprócz przypadku schwytania na gorącym uczynku, dozorca mocen jest osobom, o popełnienie lub przygotowanie czynu karygodnego na przedmiotach jego dozorowi poruczonych mocno podejrzanym, odebrać rzeczy według wszelkiego prawdopodobieństwa zapomocą czynu karygodnego osiągnięte lub do takowego przeznaczone, jeżeli posiadanie tych przedmiotów nie będzie usprawiedliwione.

§. 7.

Dozorca winien osoby aresztowane i rzecze zajęty odstawić niezwłocznie do władzy przeznaczonej do onych odebrania, chybaby osobne ustawy co innego przepisywały.

Co się tyczy osób aresztowanych, 48 godzinny termin oddania onych właściwej władzy do dalszego postępowania w §. 4. ustawy z dnia 27. Października 1862 (D. u. p. N. 87) wyznaczony, w żadnym wypadku przekroczonym być nie może.

Nr. 75.

# U s t a w a

z dnia 10. Października 1892, dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, o wyłączeniu przysiółka Dobrucowej w powiecie jasielskim ze związku gminy Zimnowody i przyłączenia go do gminy Tarnowiec, w tymże powiecie.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Przysiółek Dobrucowa w powiecie jasielskim, tworzący osobną gminę katastralną, zostaje wyłączony ze związku gminy Zimnowody i przydziela się go pod względem administracyjnym do gminy Tarnowiec w tymże powiecie.

Art. II.

W trzy miesiące po ogłoszeniu niniejszej ustawy w Dzienniku ustaw i rozporządzeń krajowych ma być rozwiązana Rada gminna w Zimnowodzie

i Tarnowcu i przeprowadzone wybory celem ukonstytuowania się nowych Rad gminnych.

Art. III.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Wiedeń, 10. Października 1892.

**Franciszek Józef** w. r.

**Taaffe** w. r.